

SLOVENSKI NAROD

Izjaja vsak dan popoldne izjemni nedelje in praznika. // Inzerati do 80 peti vrst 6 Din 2. do 100 vrst 6 Din 2.50, od 100 do 300 vrst 6 Din 3. večji inzerati po meri. // Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- // Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knofljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grojski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo, Sirovčarjeva ulica št. 65, podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE, Ob kolodvoru 101 // SLOVENI GRADEC, Slomikov trg 5 // Pošta hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Pred totalno vojno na zapadu?

Nemci pripravljajo veliko ofenzivo

Po italijanskih vesteh zbirajo Nemci vse svoje vojne sile za napad na Francijo in se nameravajo izkrcati tudi na Angleško — Nemške čete tudi ob holandski in švicarski meji — Nemčija prekinila telefonske zveze z inozemstvom

Rim, 27. okt. e. V zvezi z Ribbentropovim govorom poudarja italijanski tisk, da so v berlinskih službenih krogih izjavili, da italijanski komentariji tudi zaradi tega, ker smatrajo, da je bilo to zadnje sporočilo rajna zapadnim demokratičnim in da bo sedaj Nemčija pričela odločno vojno akcijo in sicer v prvi vrsti proti Angliji.

Dopisniki italijanskih listov javljajo iz Berlina, da se v kratkem prične velika ofenziva proti Angliji, v kateri bodo uporabili vse pomorske in podmorske sile, kakor tudi vse letalstvo Nemčije in tudi ni izključeno, da bo ob tej priliki napravljen poizkus izkrcati nemške čete na angleškem ozemlju. V tej ofenzivi bodo uporabljeni tudi neka nova sredstva, ker v Nemčiji računajo, da jim bodo omogočila hitro zmago nemškega orožja.

Glede eventualne nagle akcije Nemčije na zapadni fronti, sodi italijanski vojni kritik general Cabazi, da se Nemčija pripravlja na ofenzivo, za katero pa je najprej potrebno, da premaga razne tehnične težave kakor tudi da preizkusi uporabo novih vojni sredstev. General smatra, da se bo ta ofenziva, za katero so potrebne dolge priprave, pričela še pred nastopom zime.

London, 27. okt. e. V presoji Ribbentropovega govora v Gdansk in vtisov, ki ga je napravil po vsem svetu, se angleški politični krogi še največ oziirajo na odmev tega govora v Italiji. Poročila angleških opazovalcev iz Italije pa niso nič kaj enotna. Predvsem opozarjajo, da ekstremistično fašistično krilo, ki ga vodi Farinacci s svojim listom »Regime Fascista«, odobrava Ribbentropove izjave proti Angliji. Odgovorni politični krogi pa so rezervirani in nečejo izdati svojih diplomatskih načrtov.

Pariz, 27. okt. e. Vsa poročila, ki so se mogla dobiti, potrjujejo, da so Nemci pripravljeni pričeti veliko ofenzivo. Očanje nemških efektov se v zadnjih dneh stopnjuje. Del terena med francoskimi in

nemškimi četami je poplavljen zaradi močnega deževja. Kljub temu pa vojni strokovnjaki mislijo, da so mogoči napadi večjega obsega. Sodiijo, da so dobili nemški vrhovni poveljniki ukaz, naj se pripravijo za akcijo v primeru, če bi politični šefi napravili sklepe, ki zahtevajo vojaške napore na zapadni fronti.

Pariz, 27. okt. e. Iz Nemčije javljajo o koncentracijah večje množice nemškega vojaštva ne samo v Porenju, temveč tudi ob holandski meji, dalje pri Baslu in ob švicarski meji z bivšo Avstrijo.

London, 27. okt. e. Telefonske zveze med Nemčijo na eni ter Švico, Holandijo, Belgijo in skandinavskimi državami na drugi strani so deloma še vedno prekinjene. Vzpostavljen je bil samo deloma telefonski promet s Holandsko in Švico, vendar z nekaterimi omejitvami. V Berlinu je bil tudi izdan nalog, da morajo odsej vsi tuji poročevalci osebno oddajati svoje brzojavke na pošti.

O vzrokih vseh teh ukrepov obstajajo razne razlage. Ena od teh pravi, da hočejo nemške oblasti preprečiti, da bi prehitro dospela v inozemstvo vesti o večjih premikanjih čet v Nemčiji. Iz Holandske res poročajo, da zbira Nemčija ob obalah Severnega morja izredno močne oddelke vojaštva.

Iz tukajšnjih holandskih krogov se izjavi, da je bilo zadnje dni na severni obali Holandske v okolici mest Altmir in Dem Heder koncentriranih okrog 50.000 holandskih vojakov. Ker je ta del obale brez jezov, mislijo, da je bil ta ukrep napravljen v zaščito obale pred eventualnim presenečenjem.

Poleg tega doznajajo v istih krogih, da je bilo prebivalstvo severno od Utrehta in še v nekaterih drugih krajih obveščeno, da bo moralo zapustiti svoje kraje. Skozi te kraje je izpeljan velik prekop, čigar jezovi bi se v primeru potrebe kot prvi podrli, tako, da bi bila poplavljeni vsa pokrajina v primeru vpadu nezaželenih gostov.

Iz istih krogov se tudi doznava, da so holandske baterije sestrelile tri angleška letala, eno blizu Sestrberga, dve pa blizu Bergena. Posadke so bile internirane.

Duff Cooper o bodoči Nemčiji

Berlin, 27. okt. e. Berlinski radio javlja iz New Yorka: Bivši angleški vojni mini-

ster Duff Cooper je pred dnevi prispel v New York. V pogovoru z novinarji je izjavil, da je v Londonu že izdelan načrt, kako bo razdeljena premagana Nemčija. Južna Nemčija in Avstrija bosta tvorili podunavsko državo, ki bo najbrž monarhija z Otonom Habsburškim na čelu. Prusija, kolikor je ostane po zadovoljivi Poljskih zahtev, pa bo tvorila z ostalim delom Nemčije drugo nemško državo.

Rusi se pogajajo v Londonu in Berlinu

Anglija namerava kupiti v Rusiji žito in petrolej, med tem pa ogledujejo Rusi nemške industrijske centre

London, 27. oktobra e. Predvčerajšnjim popoldne je zunanji minister Halifax sprejel v zunanjem uradu ruskega veleposlanika Majskega. Zvečer ob 21.30 je Oliver Stanley obiskal Majskega v veleposlaništvu in pričel pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe. Glasove, ki pravijo, da namerava Chamberlain poslati trgovinsko delegacijo v Moskvo, smatrajo v zunanjem uradu za prenašanje, toda ne tajijo, da namerava Anglija skleniti sporazum z Rusijo, da se na ta način izogne vsaki možnosti nesoglasja.

Poročili iz najbolj zanesljivih virov izhaja, da namerava Anglija odkupiti žito, surovine in celo petrolej po zelo ugodnih pogojih, da bi na ta način oslabil izvoz iz Rusije v Nemčijo. Če pride do tega sporazuma, bo Anglija dobavljala Rusiji kavčuk, industrijske stroje in drugo kolonialno blago, kakor tudi specialne stroje za tekstilno industrijo.

Berlin, 27. oktobra e. Sovjetska gospodarska delegacija, ki ji načeljuje komisar Te-

bošan, je prispela sredi ob 20.30 v Berlin. Na postaji so goste sprejeli nemški trgovski minister Funk, predstavniki zunanega ministrstva, predstavniki nemške vojske in ruski veleposlanik Skvarcev. Ruska delegacija šteje nad 60 članov, med katerimi je tudi artilerijski general Savčenko z več oficirji. Člani delegacije so se nastanili v hotelu »Adlon« in bodo najbrž danes pričeli pogajanja s pristojnimi nemškimi krogi. Del ruske delegacije prispe še le drevi.

Delegacija se bo pogajala glede nakupa raznega materiala, ki je potreben Rusiji. Kdaj se bodo ta pogajanja končala, se pozitivno ne ve, a v dobro poučenih krogih mislijo, da bodo pogajanja trajala več tednov. Predvideni je več potovanj ruske delegacije po nemških industrijskih centrih, kjer bodo Rusi imeli priliko, da vidijo delo in izdelavo blaga, prihajajočega v poštev za Rusijo. Pri tej priliki bodo Rusom razkazali tudi več tovarn orožja in ostale vojne industrije.

Bolgarija ne bo spremenila svoje politike

Tehnične priprave za parlamentarne volitve, ki naj dokažejo, da bolgarski narod odobrava politiko svoje vlade

Sofija, 27. okt. e. V ministrstvu notranjih del je bila večer konferenca, na kateri se je razpravljalo o vprašanju volitev narodnih poslancev. Sklenjeno je bilo, da se predstavnikom občin pošljejo okrožnici, kako je treba izvesti tehnične priprave za volitve.

Listi se vzdržujejo vsakih komentarjev vladne deklaracije o politiki, ki jo bo izvajala nova vlada. Edino polslobodna »Včeraj in danes« in »Večer« posvečata uvodnike vladni deklaraciji. Tako piše »Včeraj in danes« med drugim: »Nova vlada dr. Kjoselvanova bo nadaljevala politiko notranjega in zunanjega

miru, kar je bila prva skrb v vseh njegovih dosedanjih vlad. Vlada je trdno odločena nadaljevati politiko nevtralnosti, ki odgovarja želji bolgarskega naroda. Podlaga te politike je želja vlade, da ohrani in ojača prisrčne in prijateljske odnose s sosednjimi državami.«

»Večer« piše, da je novi program vlade določila nova mednarodna situacija, ki se kaže v življenju vseh narodov. Predvsem je bilo treba osnovne črte notranje in zunanje politike spraviti v sklad z željami naroda. Zato je vlada sklenila, da v volitvah konzultira bolgarski narod

Amerika hoče ostati nevtralna

Tako je izjavil sredi predsednik Roosevelt — Senat je odklonil predlog za prepoved izvoza strupenih plinov

Washington, 27. okt. e. Predsednik Roosevelt je imel sredi popoldne govora, v katerem je odgovarjal na radijske govore raznih pristašev izolacijske politike in nasprotnikov izpremembe nevtralnostnega zakona. Roosevelt je izjavil, da je napram vsem trditvam teh govornikov, da bo sprememba zapletla Ameriko v vojno enostavno resnica ta, da Amerika hoče ostati nevtralna in se nikakor neče zapletati v vojno. Oni, ki govorijo o tem, da bodo ameriški mladeniči morali kravateti na evropskih bojiščih, podajajo namenoma napačno sliko. Nihče nima namena, da bi pošiljal ameriške vojake v Evropo.

Ameriški senat je večer sprejel dodatek k nevtralnostnemu zakonu, ki določa stroge kazni za vse tujе ladje, ki bi priplule v ameriška pristanišča pod ameriško zastavo. Predlog opozicije, da se s posebnim dodatkom prepove izvoz strupenih plinov in metalcev ognja, je bil odklonjen. Končno glasovanje o izpremembi nevtralnostnega zakona bo v senatu najbrže jutri.

Moskva, 27. oktobra e. Sovjetski tisk objavlja ostre napade proti akciji nekih skupin v Zedinjenih državah za spremembo zakona o nevtralnosti. Listi trdijo, da so v ozadiju tega veliki karteli za fabrikanjo orožja in municije. V teh napadih je ostro zlasti glasilo rdeče vojske »Krasnaja Zvezda«, ki prinaša karikature predstavnikov ameriške tehnične industrije,

ki slikajo kako skušajo ameriški reaktivni poslati ameriški narod v evropsko klavnico.

Usoda parnika »City of Flint«

Moskva, 27. oktobra AA. (DNB) Uradno poročajo, da je ameriška ladja »City of Flint«, ki je zaradi pokvare priplula v pristanišče Murmansk v spremstvu nekega zastopnika nemških oblasti za nadzorstvo nad tihotapskim blagom, in so jo internirali, doblila dovoljenje pristaniških oblasti, da sme zapustiti sovjetske teritorialne vode, ker so njen tovor med tem pregledali. Ladjo so izpustili in prav tako izpustili iz internacije nemškega zastopnika za nadzorstvo nad tihotapstvom na podlagi haške konvencije iz leta 1909. Omenjeni nemški zastopnik je zdaj spet na ladji »City of Flint«.

New York, 27. oktobra e. Ameriški listi objavljajo kot posebno senzacijsko vest, da je ruska vlada ameriško ladjo »City of Flint« izročila Nemčiji v dar.

Litvanci v Vilnu

Berlin, 27. okt. e. Iz Kovna javljajo, da je bil med rusko vojaško delegacijo in litvanskimi delegati dosežen sporazum, glede na vkorakanje v Vilno. Cete so pod vodstvom generala Mikausa davi ob 9. vkorakale v okrašeno Vilno.

Iz notranje politike

PROSVETNA POLITIKA BANOVIN HRVATSKE

Ban dr. Subašić je odredil, da se izplača upravi Hrvatskega narodnega gledališča 266.700 din na račun zaostankov banovinske pomoči. Dalje je odredil pomoč v znesku 20.000 din županstvu v Tomislavgradu za popravilo doma Stjepana Radića ter 60.000 din za gradnito selskega poslopja v Starem selu.

»KAJ OGRAZA SLOVENSKE KORISTE«

Pod tem naslovom je priobčil »Domoljub« agitacijski članek, na katerega odgovarja v uvodniku pravkar izšla številka »Domovine«, ki piše med drugim: Spodbudeni po hrvatskem zgledu nekateri tudi pri nas kar ne morejo več počakati, kako bodo naši številni in tudi gospodarsko močnejši bratje uredili svoj novi dom, temveč zahtevajo, da uredimo tudi našo slovensko narodno skupnost kar na slepo po hrvatskem vzoru. Če pa vevljaja kje stari in že tolikokrat preizkušeni rek: Ni vse za vsakogar, mu gre vse uvaževanje v tako važnih odločitvah, ko se postavljajo temelji za ves naš bodoči narodni razvoj. Vsaki stavi bi treba predvsem močnih temeljev, da ne bo že prvi plj pometel z našo novo hišo.

Nato se bavi »Domovina« z zmotnimi trditvami »Domoljuba« ter jih vrača s stvarnimi dokazi, ki bodo nedvomno zahtevali ves naš kmečki stan.

ZAKAJ SE UDELEŽUJ HSS SENATSKIH VOLITEV

Današnji »Hrvatski dnevnik« komentira kandidature za volitve v senat na Hrvatskem in pravi med drugim: Potreba razpisati volitev za hrvatski sabor se tembolj čuti, ker bodo 12. novembra volitve v senat na podlagi zakona, ki ni niti napreden, niti demokratiški. HSS bo kljub temu nastopila tudi pri volitvah v senat, ker hoče ostati dosledna načelu, da se ne abstinira pri nobenih volitvah, pri katerih more postaviti svojo listo.

Nato poudarja »Hrvatski dnevnik« velik pomen kandidaturi zastopnika muslimanskih Hrvatov dr. Filipovića ter zastopnika banjevskih Hrvatov Josipa Vukovića, naposled pa pravi: Mi Hrvati ne pripisujemo nobene važnosti niti senatu, niti volitvam v senat.

SENATSKII KANDIDATI NA HRVATSKEM

Včeraj je bila objavljena v Zagrebu kandidatna lista za volitve senatorjev na področju banovine Hrvatske. Kandidatov je 13, 10 jih pripada HSS, 2 SDS, 1 pa JRZ. Kandidati so 1. dr. Mihajlo Skvarca, bivši veliki župan v Dubrovniku (HSS); 2. dr. Ivan Pernar, odvetnik v Zagrebu (HSS); 3. Večeslav Vilder, publicist v Zagrebu (SDS); 4. Nikola Srdović, kmet iz Dugega sela (HSS); 5. Josip Vuković, kmet iz Subotice (HSS); 6. Sava Kosanović, publicist iz Zagreba (SDS); 7. Dr. Islam Filipović, odvetnik iz Jasca (muslimanski pristaša HSS); 8. Šime Belamarić, kmet iz okolice Šibenika (HSS); 9. Dr. Nikola Subotić, bivši minister iz Šibenika (JRZ); 10. Anton Babić, kmet iz Zupanje (HSS); 11. Vinko Sarnecki, župan s Koruše (HSS); 12. Anton Pavlović, posestnik iz sreza Brinje (HSS); 13. Fran Malčić, kmet iz okolice Zagreba (HSS). Izmed namestnikov sta znana industrijec Josip Prpić iz Zagreba ter odvetnik dr. Ljubo Leontić iz Splita, vodja dalmatinske SDS.

ZA NASE MORJE

31. t. m. bo poteklo 21. let, ko so bile ustanovljene hrvatske zastave na jaborih vojnih ladij, prevzetih od avstro-ogrskih oblasti v Pulju. Jadranka Straža proslavlja vsako leto ta dogodek, letos pa ga namerava proslaviti še bolj svečano s celo vrsto prireditev v teku jadranknega tedna v Zagrebu od 28. t. m. do 5. novembra. V tem času bodo pričelali vsak dan predavanja, gledališke predstave in druge manifestacije za naše morje.

ZAPLENJENE REVILJE IN LETAKI

Banska oblast v Zagrebu je po »Zav-nem pravdnistvu zaplenila prvo številko mesečnika »Života« in 9. št. revije »Nova Evropa«, ki izhajata v Zagrebu. Nadalje je bilo zaplenjenih več letakov, med njimi »Posvi mečanstva«, ki ga je izdalo Društvo pobornikov pravde v Zagrebu.

NOV TEDNIK SDK

V Slavonskem Brodu bo začel izhajati tednik »Brodski riječ« kot glasilo samostojne demokratske stranke.

MUSLIMANSKA ORGANIZACIJA V JUŽNI SERBIJI

Skopski »Naš dom« poroča: Skupina mladih muslimanskih intelektualcev v Skopju pripravila ustanovitev Udruga muslimanov slovensko arabskega porekla. Udruga bo zasledovala kulturne, gospodarske in nacionalne interese.

Egiptski bombaži za Anglijo

Kairo, 27. okt. br. Včeraj je bil med angleško in egiptsko vlado sklenjen sporazum, po katerem bo Anglija odkupila od Egipta 80 milijonov kg bombaža. Cena za blago se bo pomeje določila.

Rusija sprejela turško stališče

v zadevi ankarskega pakta — Turško-rumunski razgovori naj bi razčistili novi položaj

Ankara, 27. okt. e. Sredi se je tu izvedelo, da je ruska vlada sprejela turško stališče, na podlagi katerega Turčija ne more upoštevati nobenega predloga, ki bi bil nasproten z duhom turško-francosko-angleškega pakta. Diplomatski razgovori med Saradzogom in ruskimi delegati se nadaljujejo. Sovjetski predstavniki so, kakor kaže, izvršili znatne spremembe svojih predlogov. Razgovori v Ankari se tičejo odnosa Rusije in Turčije napram Rumuniji.

Rumunski veleposlanik, ki je odpotoval v Bukarešto, se v kratkem vrne v Ankar. Smatrajo, da bo dobil v Bukarešti navodila, ki bodo dovolila vključitev Rumunije v pogajanja v Ankari. Če bodo ta pogajanja potekala povoljno, pričakujejo, da bosta v kratkem obiskali Moskvo rumunsko in turška delegacija. Ob tej priliki bodo poskušali dobiti od Rusije jamstvo za Crno morje glede na Rumunijo in Turčijo.

Carigrad, 27. okt. e. Med rumunsko in turško vlado se vodijo važni politični razgovori, ki so v zvezi s sklenitvijo pakta med Turčijo in zapadnimi državami. Pogajanja se nanašajo na medsebojno ojačanje obeh držav in na paragraf 4. angleško-francosko-turškega pakta, ki določa turško podporo v primeru napada na Rumunijo. Po dvehurnem razgovoru s turškim zunanjim ministrom Saradzogom je rumunski veleposlanik v Ankari z letalom odpotoval v Bukarešto, da poda poročilo svoji vladi in da sprejme nova navodila.

Turčija ne zbira vojaštva na sovjetski meji

Ankara, 27. okt. e. Anatolska agencija javlja: Nekateri inozemski listi so objavili poročila, da ima Turčija na svoji vzhodni meji zbranih 300.000 vojakov. Agencija je pooblašena izjaviti, da je to poročilo brez vsake podlage.

Rusi utrjujejo črnomorske luke

Bukarešta, 26. okt. o. Iz objave poveljnika luke v Konstanci je razvidno, da je ruska vlada po zaključitvi ankarskega pakta, po katerem je zavezniškim vojnim ladjam dovoljen prehod skozi Dardanele, pričela svoje črnomorske luke utrjevati. Poveljnik je opozoril rumunske ladje na nevarnostni pas pri Sebastopolu, kjer so ruske pomorske oblasti položile mine. Ob enem so bile opozorjene vse ladje, da so opazili pred vhomom v Bospor odtrgano mino.

Belgija se bo uprla vsakemu napadu

Nočni govor belgijskega kralja za nedotakljivost belgijske nevtralnosti

Bruselj, 27. okt. s. Kralj Leopold je davil ob 2.15 srednjeevropskega časa imel po radiu govor, ki so ga prenašale vse severno ameriške radijske postaje.

Kralj se je v svojem govoru bavil v glavnem s položajem Belgije kot nevtralne države. Izjavil je, da je ohranitev nevtralnosti življenjske važnosti za Belgijo. Če bi se Belgija zapletla v vojno, bi se bitke vršile na belgijskem ozemlju, to pa bi pomenilo uničenje Belgije. Pred 25 leti

se je Belgija junaško zoperstavila kruti invaziji. Če bi bila sedaj zopet napadena, bi se branila še desetkrat močnejše.

Kralj Leopold je izrazil upanje, da bo Amerika dala svojo moralno podporo Belgiji v sedanjem položaju.

Curih, 27. oktobra. Pariz 10.12, London 17.85, New York 446, Bruselj 74.50, Milan 22.50, Amsterdam 236.50, Berlin 178.75, Stockholm 106.15, Oslo 101.25, Kopenhagen 86.05.

